OBEC JENKOVCE

Program rozvoja obce Jenkovce
na roky 2016 – 2025

Názov:	**Program rozvoja obce Jenkovce na roky 2016-2015**
Územné vymedzenie :	**Obec Jenkovce**
Kód kat. územia:	**522554**
Dátum schválenia PRO:	**30.11.2015**
Dátum platnosti:	**od 1.1.2016 do 31.12.2025**
Verzia	**1.0**

OBSAH:

Úvod....3

ANALYTICKÁ ČASŤ....4

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE 4

CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA....5

HISTORICKÝ VÝVOJ....5

PôDNE POMERY....7

HYDROLOGICKÉ POMERY....8

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA A DEMOGRAFIA....9

VZDELANIE A NEZAMESTNANOSŤ....12

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA....13

Doprava a dostupnosť....13

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd....14

Zásobovanie elektrickou energiou....14

Plynofikácia obce a zásobovanie teplom....14

Bývanie....15

OBČIANSKA VYBAVENOST A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA....15

Školstvo a vzdelávanie....16

Šport....16

Zdravotná starostlivosť....16

Kultúra....16

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE....18

OBECNÁ INFRAŠTRUKTÚRA....19

SAMOSPRÁVA A HOSPODÁRENIE OBCE....20

PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY....22

ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA....23

SWOT ANALÝZY....24

ZHODNOTENIE HLAVNÝCH DISPARÍT A FAKTOROV ROZVOJA....29

STRATEGICKÁ ČASŤ....30

PROGRAMOVÁ ČASŤ....32

REALIZAČNÁ ČASŤ....34

FINANČNÁ ČASŤ....36

ÚVOD

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza. Program rozvoja obce spolu s územným plánom je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, vychádzajúcim z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľských subjektov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiacich na danom území. Cieľom PRO je sformulovať predstavu o budúcnosti a smerovaní obce spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Obec v podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných zmien. Tento programový dokument je spracovaný na základe zákona č. 309/ 2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Program rozvoja obce je potrebné chápať ako koncepčný dokument, i keď analytická časť je pomerne podrobne spracovaná a slúži ako súhrn informácií o aktuálnom stave obce a ako východisko pre tvorbu stratégií, vízií a smerovania obce. Základom analýz bolo vymedzenie hlavných problémov, a vytýčenie opatrení, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov. Poslaním PRO je zabezpečiť kontinuitu rozvoja bez ohľadu na to, kto je momentálne na čele miestnej samosprávy. Je to však zároveň aj otvorený dokument, ktorý by sa mal dopĺňať a aktualizovať.

Z hľadiska štruktúry PRO obce Jenkovce sa dokument skladá z týchto základných častí:

a) **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
b) **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
c) **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
d) **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a
e) **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PRO obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát vrátane finančnej a hospodárskej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia podľa jednotlivých oblastí. Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov, t.j. štatistických databáz a analýz dokumentov.

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Tab. č.1 Základná charakteristika

Kód obce	522554
Okres	Sobrance
Kraj	Košický
Štatút	obec
PSČ	072 52
Telefónne smerové číslo	056
Počet obyvateľov (k 17.8.2015)	449
Nadmorská výška v m.n.m.	109 m.n.m.
Celková výmera územia v ha	1485,77 ha
Hustota obyvateľstva na km²(r.2014)	28

Obec Jenkovce sa nachádza v Košickom kraji, v okrese Sobrance, na Slovensko-Ukrajinskom pohraničí, v Schengenskom priestore, 5 km od hraničného priechodu Vyšné Nemecké – Užhorod (vzdušnou čiarou je obec vzdialená od hranice len 2,5 km). Z hľadiska administratívneho členenia sú Jenkovce súčasťou **okresu Sobrance** a **Vyššieho územného celku Košice**. Obec leží na území s rozlohou 1485,77 ha, predstavuje kultúrnu krajinu s intenzifikovaným poľnohospodárskym využitím.

CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Jenkovce ležia vo východnej časti *Východoslovenskej nížiny,* ktoré tvoria mocné vrstvy štvrtohorných uložení. V juhozápadnej časti sú zvyšky mŕtvych ramien *Uhu.* Po klimatickej stránke územie obce spadá do oblasti teplej, mierne vlhkej, podnebia mierne vlhkého s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota je 9°C vo vegetačnom období 16-17°C. Ročný priemer atmosférických zrážok činí 600-700 mm, vo vegetačnom období 350-400mm. Z geologického hľadiska územie obce patri do Potiskej nížiny. Je pokryté kvartérnymi usadeninami, ktorých podložie je z obdobia panónu.

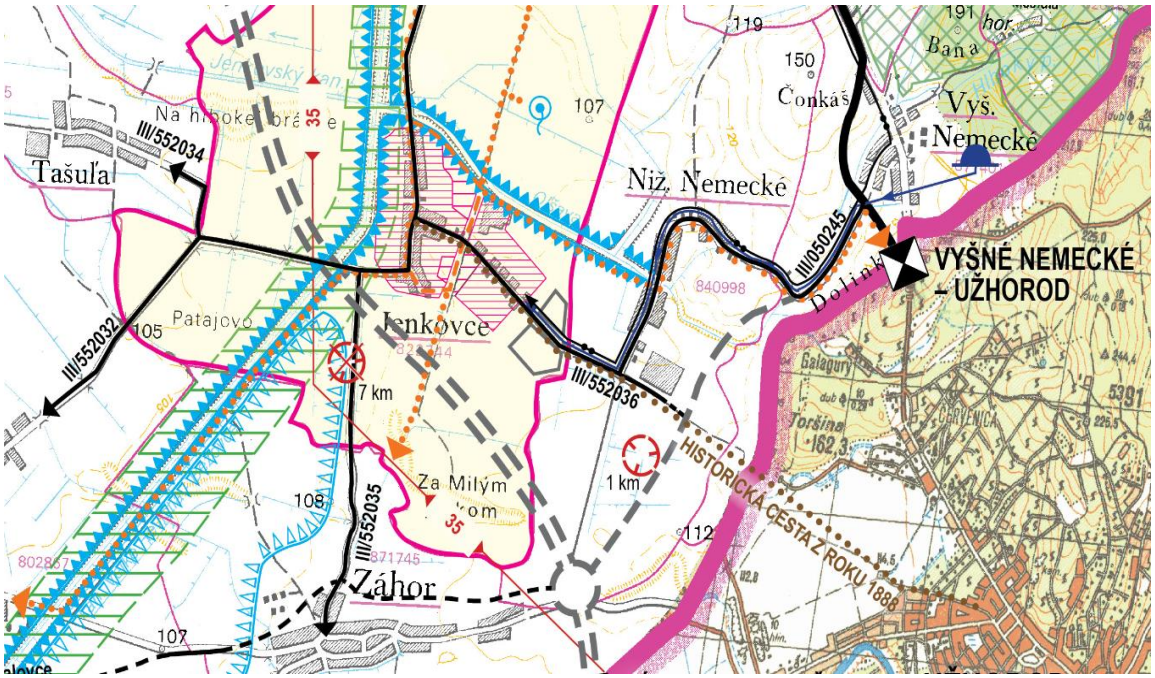

Zdroj: Územný plán obce

HISTORICKÝ VÝVOJ

Archeologické nálezy v širšom riešenom území dokladujú už osídlenie územia v dobe kamennej. Najstaršie nálezy z obdobia staršej doby kamennej (600 000 - 10 000 pred n. l.) sú z okolia Sobraniec. Z riešeného územia a jeho bezprostredného okolia sú zaznamenané nálezy dokumentujúce osídlenie najstaršími poľnohospodárskymi spoločenstvami v neolite, t.j. mladšej dobe kamennej (5 500 – 4 000 pred n. l.). Jednalo sa o kultúru a skupiny s typickou východnou lineárnou keramikou. Z neskorej doby kamennej – eneolitu (4 000 – 2 000 pred n. l.), tu boli zaznamenané 2 náleziská polgárskej a potiskej kultúry. Ďalšie dôkazy

o historickom osídlení územia sú nálezy slovanských sídlisk a pohrebísk z doby Nitrianskeho kniežatstva a veľkomoravského obdobia z konca 8. storočia až začiatku 10. storočia.
Z hľadiska územno – správneho členenia boli Jenkovce pod správou Užskej stolice, ktorá patrila spolu s Trenčianskou, Novohradskou, Šarišskou a Gemerskou stolicou k územiam s najvyššou hustotou sídel – 9 a viac sídel na 100 km^2. Administratívnym centrom komitátu a stolice bol Užhorodský hrad, neskôr mesto Užhorod. Od roku 1322 zvyčajne a od roku 1628 dedične zastávali post župana (neskôr hlavného župana) Drugetovci (šľachtický rod francúzsko-neapolského pôvodu zo Salerna pri Neapole. Jeho členovia Filip a Ján prišli v 14. storočí do Uhorska na Slovensko spolu s kráľom Karolom Róbertom z Anjou.).
Miestny obyvatelia sa zaoberali tkáčstvom a poľnohospodárstvom, povozníctvom a výšivkárstvom. Majiteľmi územia v stredoveku boli viaceré šľachtické a zemianske rody. Majetkovo-právne pomery boli vzhľadom na hraničnú polohu územia a neustále sa meniace politické pomery zložité.
Obec je doložená z roku 1288 ako Inke, neskôr ako Jenke (1357), Lenke (1359), Jeke, Jekow (1427), Jenkowce (1808); po maďarsky Jenke. Obec sa spomína z roku 1288 v listine kráľa Ladislava IV. V 14. stor. patrila Jenkeyovcom, Leszteméryovcom, časť šľachticom z Michaloviec, v 18. storočí Horváthovcom, Mokcsayovcom, v 19. storočí Ibranyiovcom.
V roku 1427 mala obec 23 port. V roku 1715 bolo 7 poddanských domácností, r.1828 bolo 83 domov a 725 obyvateľov boli roľníci, obrábali rozsiahle záhrady.
V období po r. 1570 sa Jenkovce stali kalvínskou dedinou. Protestantizmus tu šírila vládnuca rodina Leszteméryovcov. V r. 1812 bola postavená farská budova. Už v 70-tych rokoch 19. storočia vznikla reformovaná škola. Vyučovalo sa čítanie, písanie, počítanie a náboženstvo. Od r. 1911 do r. 1946 poskytovala vzdelanie nová reformovaná škola. V roku 1900 žilo v obci 784 obyvateľov, historicky najväčší počet.
Predpokladá sa, že v 14. storočí bol postavený prvý kostolík Panny Márie. Murovaný kostol bol postavený v roku 1852-1855, je zasvätený svätému Štefanovi, uhorskému kráľovi. Na hlavnom oltári je obraz sv. Štefana a sochy sv. Ladislava a sv. Imricha. Najväčší z troch zvonov v kostolnej veži, ktorý nesie meno sv. Cyrila a Metóda, váži 800 kilogramov. Katolícka škola bola založená v roku 1882 a zrušená v roku 1946.
V dedine sa nachádza kúria zo začiatku 19. storočia, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou . Stojí pravdepodobne na starších základoch. Do parku je orientovaná terasa s dvojramenným schodiskom. Miestnosti majú rovné stropy. Posledným majiteľom bol dr. Korláth- statkár z Užhorodu. Od 27. októbra 1947 tu bola umiestnená Štátna obvodová meštianska škola. Historický park bol založený pri kúrii začiatkom 19. storočia. Rozprestiera sa na ploche 2,27 ha a je jediný chráneným parkom v okrese Sobrance.
Na základe župného členenia v r. 1923 – 1928 patrilo celé riešené územie do Košickej župy, okres Sobrance. V r. 1928 – 1938 patrila obec okresu Sobrance. V tzv. Malej vojne v roku 1939 bolo celé riešené územia obsadené Maďarskom a následne okupované podľa budapeštianskej dohody z 4.4.1939. V rokoch 1940 – 1944 bolo územie okupované Maďarskom. Od konca októbra do druhej polovice novembra 1944 prechádzal územím front. Oslobodenie územia Červenou armádou prebiehalo v druhej polovici novembra 1944.

PÔDNE POMERY

Dominujú nasledovné hlavné pôdne typy:

- **fluvizeme** - glejové stredné a ťažké. Jedná sa o pôdy s priaznivým vodným režimom, najčastejšie na rovinách bez prejavu plošnej vodnej erózie (0º – 1º), miestami na rovinách s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1º – 3º). Sú väčšinou hlboké (60 cm a viac), menej stredne hlboké (30 – 60 cm).
- **pseudogeje** modálne, kultizemné, luvizemné nasýtené až kyslé, zo sprašových hlín a svahovín.

Pôdy v riešenom území majú strednú priepustnosť a veľkú retenčnú schopnosť.
Podľa obsahu skeletu v pôdach sú pôdy vo všetkých katastrálnych územiach klasifikované ako pôdy bez skeletu až slabo skeletnaté (0-20%). Z hľadiska pôdnej reakcie sa jedná o pôdy neutrálne až stredne kyslé. Z hľadiska vlhkostného režimu prevažujú v riešenom území pôdy mierne vlhké.
Jedná sa o územie s vysokým produkčným potenciálom poľnohospodárskych pôd. Celé riešené územie je súčasťou pôdnoekologického regiónu Laborecká rovina s indexom poľnohospodárskeho využitia 81-90.

Tab. č.2 Hodnota ornej pôdy a trvalých trávnych porastov

	orná pôda	trvalé trávnaté porasty
Hodnota v eurách/ m²	**0,4361**	**0,0653**

Zdroj: www.epi.sk (r.2012)

Využívanie ornej pôdy je orientované na pestovanie obilnín, viniča, kukurice a viacročných krmovín. Osevné postupy a zastúpenie plodín je závislé na požiadavkách trhu.

Tab. č.3 Typ pozemkov a podiel na rozlohe

Celková plocha katastrálneho územia v ha	**1485,77**	**podiel z celkovej rozlohy v %**
orná pôda	1144,4	77,02
záhrady	5,59	0,38
vinice	0,04	0
trvalé trávnaté porasty	187	13
lesy	0	0
vodné plochy	86,03	5,79
zastavané územie	62,71	4,22

Zdroj: Územný plán obce

HYDROLOGICKÉ POMERY

Z hydrologického hľadiska územie obce spadá do **povodia Bodrogu**. Cez katastrálne územie pretekajú: Olšava (Jenkovský potok), Orechovský potok, kanál Veľké Revištia – Bežovce (Záchytný kanál) - hlavný kanál pre odvedenie vnútorných vôd k čerpacej stanici Jenkovce, Jenkovský kanál a Bezmenný kanál. Obec sa nachádza v najnižšom mieste ohradzovanom pravobrežnou hrádzou rieky Uh a ľavobrežnými hrádzami potoka Olšava (Jenkovský potok) a kanála Veľké Revištia – Bežovce (Záchytný kanál). Vzhľadom na polohu obce sú v nej kumulované vnútorné vody.

Za účelom prečerpávania vnútorných vôd je na Jenkovskom potoku vybudovaná čerpacia stanica . Na tokoch Olšava a Orechovský potok je vybudovaná úprava ochrannými hrádzami. Z prírodných zdrojov je v katastrálnom území obce Jenkovce pozoruhodný aj minerálny prameň, „kyselka na lúke“, ktorého potenciál nie je podrobnejšie zdokumentovaný, ani využívaný.

Mapa povodňového rizika Zdroj: www.mpomprsr.svp.sk

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA A DEMOGRAFIA

Obec patrí počtom obyvateľov v rámci regiónu k stredne veľkým obciam. Za posledné dekády môžeme sledovať pokles počtu obyvateľov, čo je spôsobené prirodzeným úbytkom a sťahovaním obyvateľstva v produktívnom veku za prácou do miest a zahraničia. V posledných desaťročiach klesol počet mladých rodín bývajúcich v obci, čo je zjavne viditeľné aj pri sledovaní vývoja počtu školopovinných žiakov. Tento odliv je spojený najmä s nevýhodnou geografickou polohou obce, ktorá je vzdialená od väčších miest s rozvinutejším priemyslom a školstvom, čo komplikuje dochádzku do práce a škôl a obmedzuje príležitosti na aktívne využívanie voľného času.

Graf. č.1 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov podľa sčítaní obyvateľstva

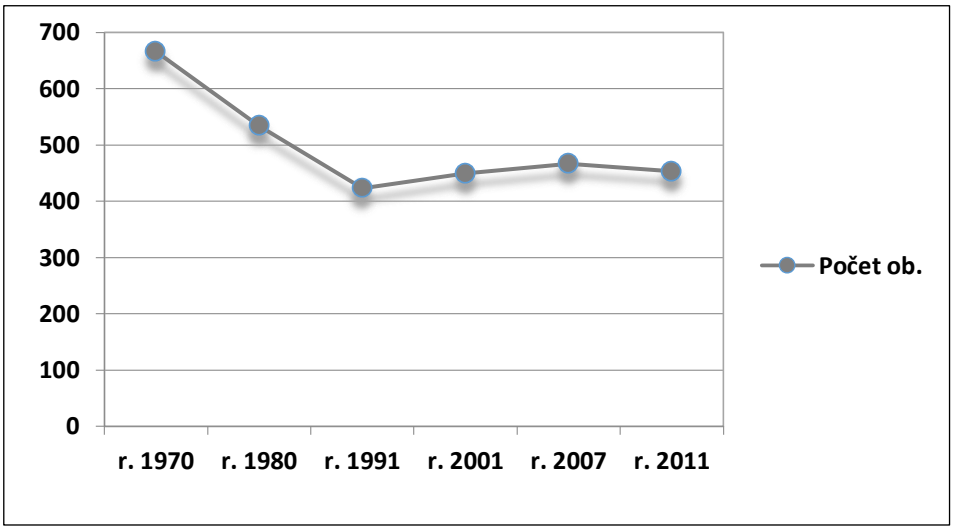

Zdroj: Štatistický úrad SR

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie, čo platí aj pre Jenkovce. Migrácia obyvateľstva má v posledných rokoch zas mierne pozitívny vplyv na počet obyvateľov. Nad druhej strane mnohí

Tab. č.4 Vývoj počtu obyvateľov v obci

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov celkom	382	385	390	395	404	410	435
Zomrelí	3	4	6	5	5	5	15
Narodení	7	2	4	3	5	2	4
Prisťahovaní	3	4	1	1	5	2	7
Odsťahovaní	1	1	15	15	2	9	1
Prírastok/úbytok ob.	6	1	-16	-16	3	-10	-5
						Priemer:	**400**

Zdroj: Štatistiky OÚ

Tab. č.5 Veková a pohlavná štruktúra

Vek	0-14	15-24	25-34	35-49	50-64	65+	Celkom
Muži	40	38	39	60	41	22	**240**
Ženy	213	30	27	46	35	56	**213**
Spolu	59	68	66	106	76	78	**453**

Zdroj: Štatistický úrad SR (Sčítanie obyv. 2011)

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, nasleduje predproduktívny a najmenej zastúpený je poproduktívny vek, čo je zatiaľ z ekonomického hľadiska vyhovujúce.

Graf. č.2 Prehľad počtu obyvateľov v produktívnom a neproduktívnom veku

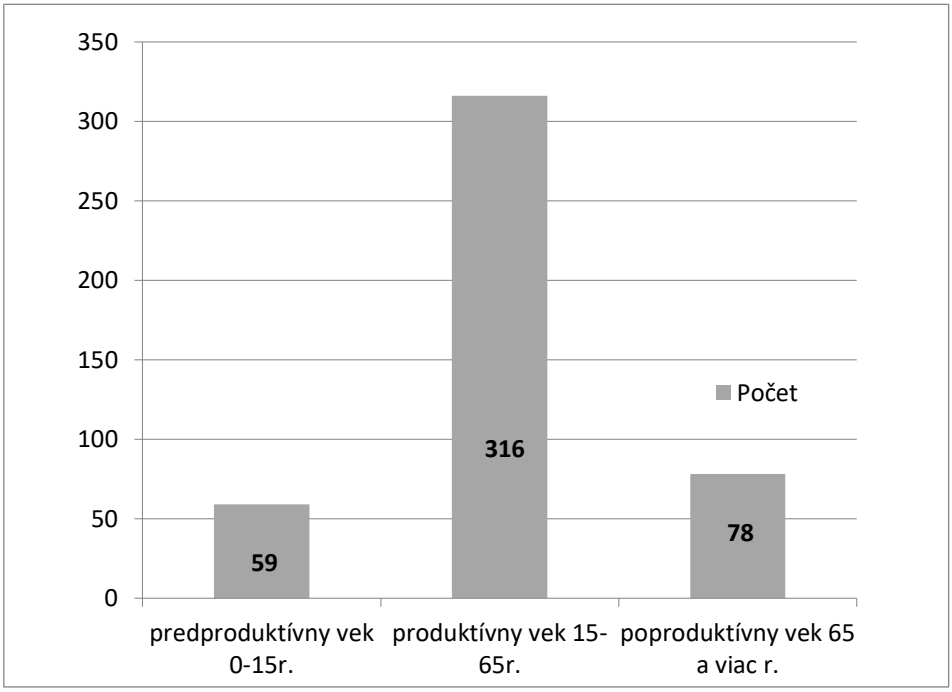

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, nasleduje predproduktívny vek a poproduktívny vek je menej zastúpený, čo je zatiaľ z ekonomického hľadiska vyhovujúce.

Tab. č.6 Ekonomická aktivita

Pracujúci (okrem dôchodcov)	Na materskej a rodičovskej dovolenke	Nezamest-naní	Študenti SŠ a VŠ	Deti do 16 r.	Dôchodco-via	Iné	Nezistené
143	5	66	43	63	117	1	11

Z toho ekonomicky aktívni	**211**

Zdroj: Štatistický úrad SR (Sčítanie obyv. 2011)

Čo sa týka národnostného zloženia, väčšina obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti, druhou najpočetnejšou skupinou je obyvateľstvo ukrajinskej národnosti, ostatné sú zastúpené v malej miere.
Pestrejšia situácia je pri vierovyznaniach, kde sú zastúpené viaceré náboženstvá, pričom dominuje rímskokatolícka a reformovaná kresťanská cirkev, ktoré majú v obci aj najdlhšiu históriu.

Graf. č.3 Národnostné zloženi

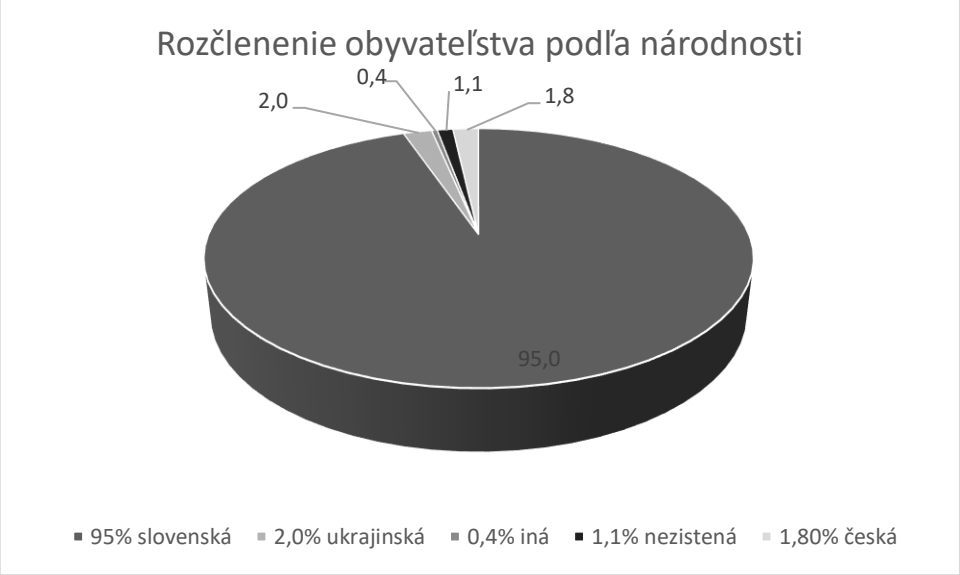

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf. č.4 Náboženské vyznanie

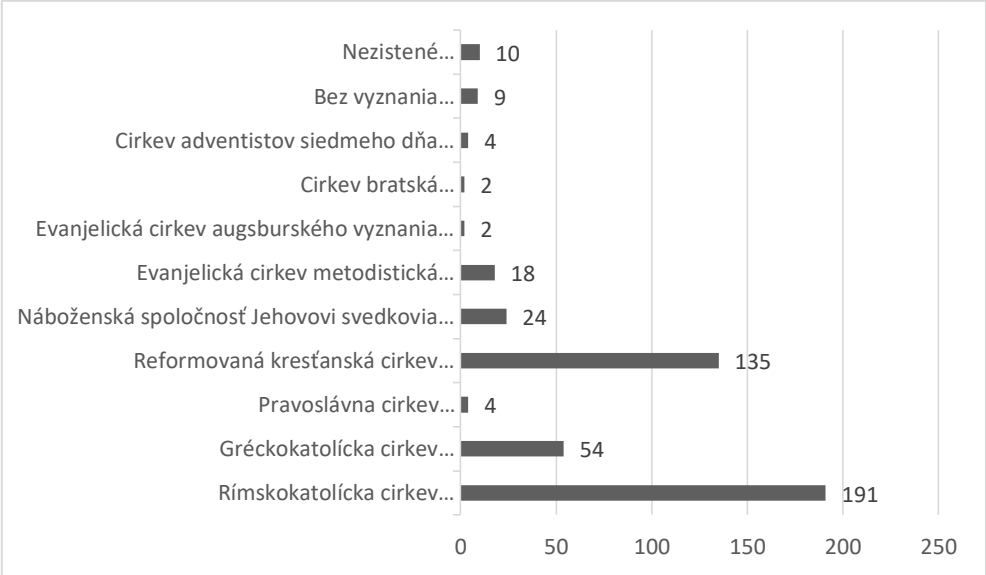

Zdroj: Štatistický úrad SR

VZDELANIE A NEZAMESTNANOSŤ

Graf. č.5 Vzdelanostná štruktúra

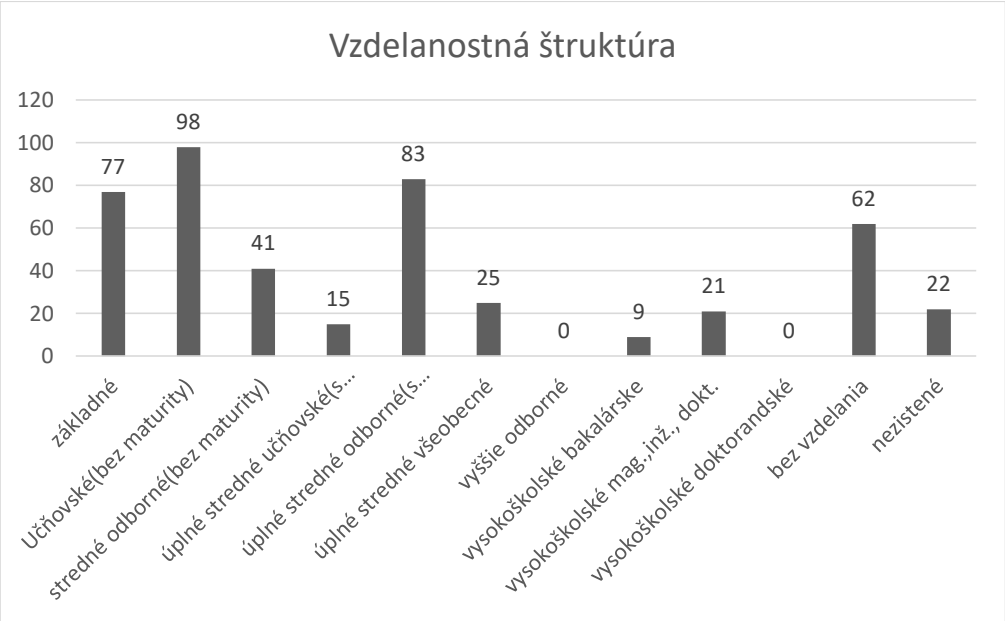

Zdroj: Štatistický úrad SR

Situácia v oblasti nezamestnanosti je v obci dlhodobo vysoko nepriaznivá a kopíruje situáciu v regióne (okres Sobrance). Samotný okres Sobrance je dlhodobo v prvej pätnástke rebríčka okresov vo výške miere nezamestnanosti.

Príčinou vysokej miery nezamestnanosti je jednak geografická poloha v regióne, kde je minimum pracovných príležitostí. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Michalovciach.

Tab. č.7 Vývoj nezamestnanosti v okrese Sobrance

Rok	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**júl 2015**
% úroveň	20,34	22,33	23,3	21,32	20,91	19,26

Zdroj: ÚPSVaR

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná a plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú celoobecnú splaškovú kanalizáciu, pozdĺž časti hlavnej cesty vedú rigoly.

Doprava a dostupnosť

Okres Sobrance patrí v rámci Košického kraja k okresom s najvyššou hustotou cestnej siete. Stav ciest III. a IV. triedy je nevyhovujúci až havarijný. Miestne komunikácie sú vybudované v rámci intravilánu i extravilánu obce. Sú spevnené asfaltovým krytom. Cesty III. triedy v obciach majú dĺžku spolu 3,7 km, všetky sú bezprašné, celkovo je na nich vybudované 3 mostné objekty. V území sa nachádzajú účelové komunikácie spevnené i nespevnené, ktoré slúžia na sprístupnenie jednotlivých častí extravilánu za účelom obsluhy poľnohospodárskych pozemkov.

Obec je napojená na dopravný systém cestou III/55232 miestneho významu v smere Sobrance - Jenkovce – Bežovce – Lekárovce, s napojením na cestu I/50 (smer Košice - Michalovce – Sobrance - št. hr. Ukrajina) v Sobranciach. V juhovýchodnej časti obce sa na cestu tr. III/55232 pripája cesta III/55233 v smere Bežovce – Záhor. Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sieti. Obec je obsluhovaná pravidelnými autobusovými linkami, za priemerný pracovný deň je obec obsluhovaná 6 pármi spojov. K dispozícii sú tri zastrešené autobusové zastávky.

Okruh pešej dostupnosti predstavuje samotný intravilán obce a jeho okolie. Pre pešiu dopravu v území sa využívajú vybudované pešie komunikácie (chodníky) v intraviláne obce, ktoré by bolo vhodné doplniť dobudovaním peších komunikácií súbežných s cestnými, ktoré by boli oddelené od vozovky na všetkých miestach, kde je to priestorovo možné. Jedná sa najmä o úseky hlavnej dopravnej osi v obci.

Územím obce neprechádza železničná trať.

Tab. č.8 Prehľad dopravnej infraštruktúry

Pešie chodníky	km cca.	2,6
Cestné komunikácie	km cca.	3,7
Počet parkovacích miest	Obecný úrad	4
	MŠ	6
	Dom smútku	10
	Kostoly	20
Počet zastávok autobusovej dopravy		3
Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy		Michalovce
Najbližšie letisko -osobná preprava		Košice

Vodovod

Obec Jenkovce má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu Vyšné a Nižné Nemecké, Jenkovce a Tašuľa. Prevádzkovateľom celého skupinového vodovodu je Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Košice, závod Michalovce. Celková nepojenosť obyvateľstva na vodovod je 75%.
Potreba vody pre obyvateľstvo nenapojené na obecný vodovod je zabezpečovaná z vlastných vodných zdrojov – studní a jednej verejnej studne.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná celoobecná kanalizácia, ani pripojenie na i ČOV, ale v 44 domoch sú inštalované domové čistiarne odpadových vôd na čistenie splaškových odpadových vôd - 22% z celkového počtu objektov. Vyčistenú odpadovú vodu je ďalej možné vypustiť do povrchových, alebo podzemných vôd, resp. ju recyklovať využitím na zavlažovanie trávnikov a okrasnej zelene. Kvalita vyčistenej vody zodpovedá požiadavkám nariadenia vlády.

Tab. č.9Prehľad objektov vybavených MČOV

domové čistiarne odpadových vôd typového radu AT 6	38 napojených objektov (rodinné domy a obecný úrad)
domové čistiarne odpadových vôd typového radu AT 8	5 napojených objektov (rodinné domy, prevádzka CBA, Materská škola)
domové čistiarne odpadových vôd typového radu AT 30	Kultúrny dom a kaštieľ

Splašky z ostatných nehnuteľností sú odvádzané do žúmp a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Verejné objekty sú odkanalizované do septikov. Dažďové vody odtekajú voľne po teréne, z ciest cez jarky a čiastočné kanály do miestneho potoka.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Jenkovce je zásobovaná elektrickou energiou z el. stanice 35/22 kV Sobrance s inštalovaným transformátorom o výkone 1x16 MVA. Obec je zásobovať aj z elektrickej stanice Michalovce. Katastrom obce prebiehajú 22 kV aj vzdušné elektrické vedenia.

Plynofikácia obce a zásobovanie teplom

Jenkovce sú zásobované plynom z regulačných staníc RS) a RS Vysoká nad Uhom. Obec je plynofikovaná, pozdĺž ciest III. triedy je realizovaná stredotlaková distribučná sieť a pozdĺž miestnych komunikácií - nízkotlaková distribučná sieť. Zásobovanie teplom je

decentralizované, realizované individuálnym vykurovaním jednotlivých objektov - na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody sa získava z kotlov na plynné a tuhé palivo.

Bývanie

V obci je aktuálne evidovaných spolu 186 domov, z toho trvale obývaných je 140, t.j. 75%, trvale neobývaných je 46 objektov.
V obci je bývanie rozložené v celom zastavanom území hlavne v rodinných domoch. Dnešná urbanistická skladba obce vychádza z historického vývoja a je v jeho pôdorysnej stope zreteľná. Podľa architektúry je čitateľná aj časová postupnosť pribúdania ulíc. Architektonickú štruktúru tvoria prevažne rodinné domy jedno až dvojpodlažné, rôznorodého architektonického pochopenia. Väčšina obývaných domov bola postavená v období 60tych -80-tych rokov minulého storočia.

Tab. č.10 Byty podľa počtu obytných miestností

1-izbový	2-izbový	3-izbový	4-izbový	5-izbový
0	16	54	33	37

Zdroj: Štatistický úrad SR (Sčítanie obyv. 2011)

Tab. č.11 Byty podľa formy vlastníctva

Vlastné byty v bytových domoch	Byty vo vlastných rodinných domoch	obecné byty	iné
3	113	19	0

Zdroj: Štatistický úrad SR (Sčítanie obyv. 2011)

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Obec Jenkovce vždy patrila k stredne veľkým sídlam, čo sa odráža aj na rozsahu služieb, kultúre a sociálnej infraštruktúre. Základné mieste služby sú dostupné v obci (predajne zmiešaného tovaru, pohostinstvo, pošta), za ostanými obyvatelia dochádzajú do bývalej strediskovej obce Krčava, prípadne do okresného meste Sobrance

Školstvo a vzdelávanie

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci sa nachádza materská škola s kapacitou 20 detí, ktorá v súčasnosti zamestnáva 3 zamestnancov, 2 pedagogických – riaditeľka a pedagóg a 1 nepedagogický- kuchárka. Sídli v samostatne stojacom objekte v centre obce s priľahlým oploteným areálom.
Prevádzka základnej školy v obci bola zrušená už v roku 1978. Školopovinní žiaci navštevujú základnú školu v Krčave alebo dochádzajú do Sobraniec.(24 žiakov).
Najbližšie stredné školstvo je v Sobranciach, kde je aj základná umelecká škola.

Šport

V obci sa nachádza len provizórne futbalové ihrisko bez tribúny, šatní, hygienického zariadenia a parkovísk. V areáli materskej školy je upravené detské ihrisko. Obyvatelia majú možnosť zapájať sa do činnosti futbalových klubov v okolitých obciach.
Pre blízkosť prírodných a kultúrnych lokalít je v obci potenciál pre rozvoj cyklistiky.

Zdravotná starostlivosť

V obci sa nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia. Primárnu zdravotnú starostlivosť poskytuje obyvateľom zdravotné stredisko v obci Krčava alebo zdravotnícke zariadenia v okresnom meste Sobrance. V obci sa nenachádza žiadne zariadenie domu dôchodcov a sociálnych služieb.

Kultúra

V obci s dlhoročnými ekumenickými aktivitami sú dva kostoly (reformovaný a rímsko-katolícky) a Metodistická modlitebňa. Zároveň sú v obci aj farské úrady (reformovaný a rímsko-katolícky). Tieto farnosti aktívne pracujú s miestnou mládežou a organizujú spoločenské podujatia. Priestory kultúrneho domu s vlastnou kuchyňou sa využívajú na spoločenské podujatia, stretnutia, súkromné akcie. V parku patriacemu ku kúrii sa konajú aktivity v letných mesiacoch.

Tab. č. 12 Prehľad kultúrnych a športových podujatí organizovaných v obci

Mesiac	*Názov podujatia*	*Hlavný organizátor*
Január	*Novoročné stretnutie v MŠ*	*MŠ Jenkovce*
Február	*Deň otvorených dverí v MŠ*	*MŠ Jenkovce*
Marec		
Apríl	*Stavanie mája, Lampiónový sprievod*	*OcÚ Jenkovce*
Máj	*Deň matiek*	*OcÚ Jenkovce*
Jún	*MDD, Deň otcov*	*OcÚ Jenkovce*
Júl	*Prázdninová tanečná zábava, zájazdy na term. kúpaliská Maďarsko*	*OcÚ Jenkovce*
August	*Rockové popoludnie*	*OcÚ Jenkovce*
September	*Výstavba plodov zeme*	*OcÚ Jenkovce*
Október	*Úcta k starším, Uvítanie detí do života*	*OcÚ Jenkovce*
November		
December	*Mikuláš, Silvester, Novoročné stretnutie na OcÚ*	*OcÚ Jenkovce*
December		

Zdroj: Vlastné spracovanie

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priamo v obci sa nenachádzajú výrobné prevádzky, ktoré by výrazne znečisťovali životné prostredie.

Verejná zeleň Starostlivosť o zeleň zabezpečuje obec Jenkovce. Zahŕňa povinnosti týkajúce sa evidencie, tvorby, údržby a ochrany zelene. Ochrana zelene je zameraná na udržanie a zveľadenie ekologických a estetických funkcií zelene, ako aj na predchádzanie a obmedzenie zásahov, ktoré ohrozujú a poškodzujú zeleň. Na zveľaďovanie verejnej zelene v obci (kosenie, hrabanie, orezávanie konárov, atď.) obec využíva prácu nezamestnaných občanov pracujúcich na Obecnom úrade v rámci menších obecných služieb.

Odpadové hospodárstvo Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území obce. V obci je produkovaný bežný komunálny odpad. Zber a odvoz komunálneho odpadu je zabezpečovaný v zmysle Programu odpadového hospodárstva obce. Odvoz odpadu zabezpečuje spoločnosť FURA s.r.o., Košice. V obci je zavedený separovaný zber. Triedia sa komodity: papier, plasty, sklo, kovy, elektroodpad, batérie, veľkoobjemový odpad, textil, stavebné odpady, nebezpečné odpady, tetrapak, opotrebované pneumatiky. Občania dostávajú do domácností harmonogram odvozu vyseparovaných komodít odpadu. V riešenom území sa nenachádza skládka odpadu, no v extraviláne obce je niekoľko nelegálnych menších skládok, ktoré je potrebné monitorovať a riešiť.

Tab. č.13 Produkovaný odpad v tonách(t) za rok 2014

Názov odpadu	**Množstvo odpadu spolu v tonách**
Zmesový komunálny odpad	41,75
Objemný odpad	2,2
Plasty	1,186
Kovy	0,011
Elektroodpad	0,21
Papier a lepenka	0,341
Obaly z plastov	0,184
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluór uhľovodíky	0,15
Sklo	0,322
Spolu	**46,354**

Zdroj: Program odpadového hospodárstva obce Jenkovce

Ochrana ovzdušia Hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v oblasti je drevospracujúci a chemický priemysel a miestne vykurovacie systémy. Významným zdrojom znečistenia je Chemko Strážske. Najbližšia oblasť, kde sa monitoruje znečistenie ovzdušia je mimo okresu Sobrance, v meste Strážske.

OBECNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

V urbanistickom pôdoryse obce, v tvare písmena „T“ je čitateľný jej pozoruhodný historický vývoj. V diaľkových pohľadoch sú dominantné dva kostoly. Predpokladá sa, že v 14. storočí bol postavený prvý Kostolík Panny Márie). V r. 1852-55 bol postavený nový murovaný rímsko-katolícky Kostol sv. Štefana, zasvätený Uhorskému kráľovi V centre obce je Kostol reformovaný (kalvínsky), postavený v r. 1903. Terajšia severojužná Hlavná ulica s bývalým šošovkovým námestím je najstaršou časťou obce (doteraz sa zachovala pravdepodobne pôvodná uličná čiara - usporiadanie domov pri Reformovanom kostole, ktorý je svojou polohou najvýznamnejšou dominantou obce). Na križovaní prístupových ciest („T“ pôdorysu obce) je pohľadovou dominantou Kostol sv. Štefana a priestorovou dominantou historický park s kúriou, ktorý spája staršiu časť obce
(Hlavná ulica) s novšou časťou (rodinné domy pri ceste z Nižného Nemeckého - Ulica Taňa). V čase kolektivizácie bolo založené JRD (plocha severne od Ulice Taňa pri potoku Olšava).
Plošný extenzívny rozvoj obce je limitovaný zo severu a západu vodnými tokmi s ochrannými hrádzami (kanál Veľké Revištia – Bežovce a potok Olšava) a z juhozápadnej strany plánovanou trasou diaľnice D1 v smere Košice – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou. Možným smerom plošného rozširovania obce je juhovýchodný smer rozvoja (k budúcemu diaľničnému privádzaču).

Obec má v súčasnosti v správe tieto objekty:

Dom smútku - postavený v roku 2003, s kapacitou 70 stoličiek, s preskleným chladiacim katafalkom, je situovaný v areáli nového cintorína.

Obecný úrad je situovaný v strede obce, sídli v bývalom dvojdome. Budova je v dobrom technickom stave.

Kultúrna pamiatka – **kúria** postavená začiatkom 19. stor. v klasicistickom štýle bola využívaná ako základná škola, priestory pridruženej výroby aj ako sklad. V roku 1993 prešla čiastočnou rekonštrukciou. V súčasnosti nemá funkčné využitie a vyžaduje si rekonštrukciu.
Park pri kúrii je jediným pamiatkovo chráneným parkom v okrese Sobrance. Je využívaný na spoločenské podujatia v letnom období.
Budova **materskej školy** s priľahlým areálom stojí samostatne v centre obce, objekt je vo vyhovujúcom stave.
Obec má v správe aj **budovu pošty**. V budove pošty je v súčasnosti nefunkčná knižnica a miestnosti pošty. Spoločný stavebný úrad je v Sobranciach.
Budova **požiarnej zbrojnice** je nevyužívaná.

SAMOSPRÁVA A HOSPODÁRENIE OBCE

Dlhodobý majetok obce je stabilný, predstavujú ho najmä obecné budovy, z ktorých časť bola zrekonštruovaná, čím sa hodnota majetku obce navýšila a ostatný dlhodobý finančný majetok. Obežný finančný majetok tvoria bežné účty, takže peniaze sú vysoko likvidné aj napriek realizácii mnohých investičných projektov financovaných z rozpočtu obce a zo štrukturálnych fondov EÚ, kde mala obec povinné minimálne 5% spolufinancovanie.

Tab. č.14 Prehľad aktív

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2011	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013	Skutočnosť k 31.12.2014
Majetok spolu	961 217	958 350,55	901 939,25	960 169,49
Neobežný majetok spolu	883 376	880 191,31	810 682,81	882 607,98
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok				21370
Dlhodobý hmotný majetok	785 831	782 645,90	766 597,80	763 692,57
Dlhodobý finančný majetok	97 545	97 545,41	44 085	97 545,49
Obežný majetok spolu	77 617	87 551,1	91 024,59	77 181,97
z toho :				
Zásoby	82	192,92	126,02	114,15
Krátkodobé pohľadávky	13 717	10 818,71	8 215,68	12 111,04
Finančné účty	63 818	76 619,47	82 682,89	64956,78
Časové rozlíšenie	224	608,14	231,8	379,54

Tab. č.15 Prehľad pasív

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2011	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12.2013	Skutočnosť k 31.12.2014
Vlastné imanie a záväzky spolu	961 217	958 350,55	901 939,25	960 169,49
Vlastné imanie	469 549	492 194,24	421 423,6	479 633,15
z toho :				
Oceňovacie rozdiely			53 460,49	
Fondy				
Výsledok hospodárenia	469 549	492 194,24	424 884,01	479 633,15
Záväzky	249 403	440 269,1	47 224,99	44 354,2
z toho :				
Rezervy	6 802	4565,99	6 143,55	513,6
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	198	28	217,92	
Dlhodobé záväzky	1 509	30 352,71	26 195,17	28 210,03
Krátkodobé záväzky	29 678	990,59	14 668,35	15 630,57
Bankové úvery a výpomoci	204 078			
Časové rozlíšenie	249 403	440 269,1	433 290,62	136 182,14

Tab. č.16 Prehľad výdavkov

	2011	2012	2013	2014
Plnenie bežného rozpočtu	94%	91%	96%	97%
Schválený upravený	148 176 395 796	143 231 395 617	146 230 169 172	156 750 215 687
skutočnosť	372 728,73	359 334,62	167 223,96	209 773,28
Plnenie kapit. rozpočtu	100%	100%	100%	86%
Schválený upravený	3 042 227 085	14 000	50 000	42 943
skutočnosť				

Tab. č.17 Prehľad hospodárenia obce

Rok	Príjmy	Výdavky	Hospodárenie s prebytkom
2010	149 827,59	144 325,47	9 383
2011	379 483,81	372 728,73	6 755,08
2012	383 033	355 763	26 681
2013	165 316,86	164 277,19	1 039,67
2014	105 331.94	195 223,96	107,98

Rok	Vyhlasovateľ	Názov projektu	Poskytnutá podpora
2015	Štátny rozpočet	Rekonštrukcia kamerového systému	5000.- €
2015	Ministerstvo financií	Oprava obecného úradu	7000.- €
2012	PPA	Vydláždenie a vyspádovanie priekop	19633,53- €

Zdroj: Obecný úrad Jenkovce

PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Vzhľadom na počet obyvateľov, v obci nepôsobí veľa podnikateľských subjektov.
Podnikatelia a živnostníci sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci.

Tab. č.18 Prehľad podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci

Jana Kalapošová	Potraviny, zmiešaný tovar
Renáta Čermáková	Potraviny, zmiešaný tovar
Ladislav Guzanič	Hostinec
Ján Bercík	Výroba historických zbraní

ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Pri riešení problémov a výziev konkrétneho územia je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré nevieme ovplyvniť. Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. V tomto smere treba rešpektovať predovšetkým stanovisko Európskej komisie v odporúčaní COM 2014 426 k programu stability Slovenska pre prijatie opatrení v rokoch 2014-2015. Pri hodnotení jednotlivých faktorov je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že niektoré z nich pôsobia na národnej úrovni, niektoré na úrovni nadnárodnej, mnohé na úrovni regionálnej či miestnej. V tejto oblasti je relevantným dokumentom na národnej úrovni Národný program reforiem SR. V riadení samosprávy sú vonkajšími faktormi najčastejšie legislatívne zmeny, finančné obmedzenia a pod. STEEP analýza sa zameriava na externé prostredie a poskytuje prehľad a možnosť predvídať budúci možný vývoj na základe jednotlivých faktorov a zohľadniť tieto zmeny.

Tab. č.19 STEEP analýza vonkajšieho prostredia

Sociálne prostredie	Technologické prostredie	Ekonomické prostredie
Zmeny populácie-migrácia, vzdelanostná úroveň-zvyšovanie počtu vysokoškolsky vzdelaných, starnutie obyvateľstva	Úroveň technológie, zavádzanie inovatívnych technológií	Nové trhy a nové príležitosti
Nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce	Využívanie nových komunikačných technológií pri komunikácii samosprávy s obyvateľmi	Daňová politika a daňové zaťaženie
Zvyšovanie počtu obyvateľov postihnutých chudobou, rastúca kriminalita	Nároky na zvyšovanie kvality verejných služieb	Využívanie doplnkových zdrojov financovania. Európskych štrukturálnych a investičných fondov (dotácie, operačné programy)

Ekologické prostredie	Politické prostredie	Hodnotové prostredie
Dopady ŽP- nedostatočné opatrenie protipovodňovej ochrany	Pripravenosť/nepripravenosť vládnych orgánov na čerpanie Európskych štrukturálnych a investičných fondov	Trvalá spolupráca so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi a nové modely pre spoluprácu
Objavenie nových doteraz neidentifikovaných environmentálnych záťaží	Politiky vlády v podpore investícií a v podpore regiónov	Zmena postojov obyvateľstva aktívne zapojeného do občianskych procesov a rozvojových aktivít
Zvyšujúca sa miera znečistenia ovzdušia	Komplikovaná legislatíva a byrokracia	Celková organizačná kultúra, vnímanie a akceptácia korupcie v spoločnosti
Aplikácia nových technológií pri získavaní "čistej" energie	Korupcia v politickom prostredí na všetkých úrovniach	
	Nedostatočná legislatíva a organizačná pripravenosť na riešenie MRK	

Zdroj: Vlastné spracovanie

SWOT ANALÝZY

Analýza **silných a slabých stránok** sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza **príležitostí a ohrození** sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou obce je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdu zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni miestnej ale aj regionálnej, národnej či celosvetovej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

SOCIÁLNY ROZVOJ	
Ľudské zdroje a trh práce	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Relatívne stabilný počet obyvateľov • Skúsenosti z tvorby a implementácie projektov financovaných z národných a európskych zdrojov	• Pretrvávajúce problémy sociálnej inklúzie spojené s neprispôsobivými občanmi • Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, nedostatočná vzdelanostná úroveň • Znižovanie počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Vytváranie podmienok zo strany štátu pre zosúladenie zručností a potrieb trhu práce • Rozvoj nových foriem miestnej zamestnanosti • Rozvoj tretieho sektora • Príchod mladých rodín z okolia	• Odliv pracovnej sily do miest s vyššou kvalitou života a do zahraničia • Geografická poloha voči vybudovaným priemyselným zónam • Nízky prirodzený prírastok • Prehlbovanie nerovnováhy ponuky a dopytu po práci

SOCIÁLNY ROZVOJ	
Kultúra, šport, spoločenský život	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Tradičné zaužívané podujatia • Spolupráca v rámci mikroregiónu • Vyhovujúca technická infraštruktúra pre rozvoj spoločenského života (kultúrny dom, park, ihrisko)	• Nedostatočná spolupráca s okolitými obcami • Nezáujem a ľahostajnosť zo strany občanov • Nedostatok finančných prostriedkov • Nedostatočne rozvinuté medzisektorové partnerstvá (samospráva, podnikatelia, škola, neziskový sektor,...) • Nedostatočná alebo nevhodná propagácia a marketing podujatí
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Bohatý cirkevný život • Využitie potenciálu cezhraničnej spolupráce • Rozvoj občianskych aktivít	• Nedostatočné podmienky pre systematické zapájanie detí a mládeže do voľnočasových aktivít • Slabá občianska angažovanosť, nízka miera entuziazmu a nezáujem o veci spoločné • Pokles počtu obyvateľov • Slabá diverzifikácia programov a podujatí z hľadiska veku, nereflektujúca potreby a záujmy jednotlivých skupín

SOCIÁLNY ROZVOJ	
Sociálna oblasť	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Záujem predstaviteľov obce o podporu sociálnych služieb s komunitným charakterom • Štátom deklarovaná pomoc pre ohrozené a rizikové skupiny • Starnutie obyvateľstva- potencionálny klienti soc. zariadení	• Absencia zariadení sociálnych služieb v regióne • Nedostatok finančných prostriedkov • Nedostatočne rozvinuté na rozvoj soc. služieb • Nedostatok skúseností s prevádzkou zariadení soc. služieb • Malá ziskovosť podnikateľských aktivít v oblasti soc. služieb
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Potenciál rozvoja sociálnych a komunitných aktivít v rámci tretieho sektora a samosprávy • Rozvoj soc. služieb smerujúci k vytváraniu nových pracovných príležitostí • Možnosť čerpania príspevkov z EÚ fondov a vládnych OP • Možnosť spolupráce s okolitými obcami	• Slabá aktivizácia obyvateľstva v sociálnej oblasti • Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily • Nízka absorbčná schopnosť verejného, súkromného a tretieho sektora pre finančné príspevky z EÚ • Vysoká miera byrokracie pri poskytovaní sociálnych služieb

SOCIÁLNY ROZVOJ	
Občianska spokojnosť	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Vlastníctvo domu/bytu • Dostupnosť základných služieb • Neznečistené životné prostredie • Rozvoj komunitného života	• Narušené medziľudské vzťahy • Nedostatočné kultúrno-spoločenské aktivity • Nedostatočné športové aktivity • Nevyhovujúci stav verejných budov
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Blízkosť hraníc • Aktívny cirkevný život • Vybudovanie resp. dokončenie technickej infraštruktúry	• Nízka úroveň príjmov • Vysoké životné náklady • Starnutie obyvateľstva

HOSPODÁRSKY ROZVOJ	
Poľnohospodárstvo, služby, podnikanie	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku • Relatívne nízke náklady na prácu • Potenciál na budovanie biofariem, ekofariem a realizáciu agroenvirementálnych programov • Vysoký potenciál regiónu pre poľnohospodársku výrobu • Podpora diverzifikácie poľnohospodárskej výroby zo strany samosprávy a štátu • Dostatok pracovnej sily pre rozvoj poľnohospodárstva • zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	• Vysoká nezamestnanosť • Veľká miera dlhodobo nezamestnaných • Absencia podnikateľských aktivít • Nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva • Odliv obyvateľstva v produktívnom veku • Slabý imidž územia • Nezáujem občanov o podnikanie, nedostatok informácií a motivácie • Nízka miera využívania miestnych služieb samosprávou • Nízky podiel podnikateľských subjektov zameraných na spracovanie a finalizáciu miestnych surovín • Neatraktívne prostredie pre rozvoj cestovného ruchu • Nedobudovaná technická infraštruktúra • Existencia starých environmentálnych záťaží • Nedostatok podnikateľských skúseností, absencia vzorových podnikateľských aktivít v regióne • Prílev lacných potravín zo zahraničia
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Rozvoj technológií • Rozvoj informačno-komunikačných technológií a ich možnosť využitia pri poskytovaní služieb a podnikaní • Rozvoj nových foriem podnikania • Možnosť čerpania finančných príspevkov a grantov EÚ a OP • Vzrast kompetencií samosprávy, mimovládnych organizácií, občianskych združení a podnikateľských subjektov • Rozvoj občianskych aktivít • Dobudovanie infraštruktúry • Zatraktívnenie regiónu pre podnikanie dobudovaním dopravnej infraštruktúry • Rozvoj hospodárskych aktivít založených na využívaní miestnych	• Nízka kúpyschopnosť obyvateľstva • Nízka miera informovanosti o možnostiach podpory podnikania a vytváranie nových pracovných príležitostí • Nepružná a administratívne náročná podpora poľnohospodárstva a zamestnanosti • Znižovanie počtu obyvateľstva v produktívnom veku • Nezáujem o rozvoj menej rentabilných prípadne dlhodobo návratných podnikateľských aktivít • Nevhodný marketing produktov • Slabá miera kooperácie podnikateľských subjektov, samosprávy, tretieho sektora

zdrojov • Zakladanie rodinných firiem • Budovanie doplnkových služieb pre aktívny oddych • Možnosť využívania obnoviteľných zdrojov energie a jej výrobu • Tvorba regionálnych združení obcí a podnikateľov • Potenciál nevyužitej budovy kúrie • Cestovný ruch- blízkosť hraníc	pri vytváraní podporných sietí • Nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít • nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií

HOSPODÁRSKY ROZVOJ	
Technická a environmentálna infraštruktúra	
Silné stránky	**Slabé stránky**
• Dostatočná elektrifikácia • Dokončená plynofikácia • Vybudovaná vodovodná sieť • Dostupnosť internetu • Dobré pokrytie územia televíznym rozhlasovým signálom a signálom mobilných operátorov • Zavedený separovaný zber • Dostatok pracovných síl • Lokalizácia v rámci hlavného rozvojového koridoru dopravy a líniových infraštruktúrnych zariadení • Plánovanie dopravných systémov paneurópskeho významu v smere východ-západ	• Nedoriešenie vlastníckych vzťahov k pozemkom • Nedobudovaná kanalizácia • Neúplné pokrytie domovými čistiarňami odpadových vôd • Nepostačujúca kvalita cestných komunikácii • Nedostatočné riešenie starých environmentálnych záťaží • Absencia zhodnocovania odpadov recykláciou, prípadne opätovným využitím v území • Absencia verejne dostupných zariadení na zhodnocovanie biologického odpadu (kompostárne, drvičky a pod.) • Početné nelegálne skládky
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Možnosť čerpania finančných príspevkov a grantov EÚ a OP • Vzrast kompetencií samosprávy, mimovládnych organizácií, občianskych združení • Podpora územného rozvoja dobudovaním technickej infraštruktúry • Zatraktívnenie regiónu pre podnikanie • Materiálové a energetické využívanie odpadov-separovaný zber, recyklácia • Tvorba nových pracovných príležitostí pri výstavbe technickej infraštruktúry	• Nízka absorpčná schopnosť verejného sektora pre finančné prostriedky • Zvyšovanie investičných nákladov na budovanie technickej infraštruktúry • Stagnácia dlhodobo nezamestnaných-nechuť zapojiť sa do trhu práce

ZHODNOTENIE HLAVNÝCH DISPARÍT A FAKTOROV ROZVOJA

Na základe vykonanej SWOT analýzy môžeme identifikovať a zhrnúť hlavné **disparity rozvoja** obce:

Nedostatok finančných zdrojov - obec musí vytvoriť podmienky pre vstup investorov a pre rozvojové aktivity malých a stredných podnikateľov v obci, musí pripraviť potrebnú infraštruktúru.
Starnutie obyvateľstva- a nedostupnosť sociálnych služieb pre túto skupinu obyvateľstva.
Nevyhovujúci technický stav lokálnej infraštruktúry - miestne komunikácie v zlom technickom stave, chýbajúce dobudovanie domových čističiek odpadových vôd, nevyhovujúci stav verejných budov a priestranstiev.
Nízky stupeň kvalifikačnej mobility pracovnej sily - hlavne občania s nízkym stupňom vzdelania.
Nedostatočná previazanosť medzi vzdelávacou sústavou a potrebami moderného trhu práce - koordinácia spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov**.**
Slabá propagácia obce- nevyužitý potenciál cestovného ruchu.

Hlavné faktory rozvoja obce:

- pravidelné investovanie do **budovania a údržby obecnej technickej infraštruktúry**
- **využívanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie a dotácií –** na realizáciu investičných a neinvestičných zámerov
- **spolupráca v rámci mikroregiónu**
- **zvyšovanie príťažlivosti obce** - úpravou verejnej zelene a verejných priestranstiev
- **využívanie informačných technológií -** pre zlepšenie propagácie obce a komunikácie s občanmi
- **rozvíjanie kvalitných sociálnych služieb –** podľa aktuálnych potrieb občanov obce
- **podpora kultúrnych a športových aktivít v obci**
- **starostlivosť o sociálne slabších a odkázaných na pomoc**

STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje víziu a stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Vychádza a nadväzuje na víziu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá znie:

Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Cieľom Programu rozvoja obce bolo sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany prírodného, historického a kultúrneho dedičstva. Je v súlade aj s princípmi vytvoriť atraktívnu a bezpečnú obec s dobrým životným prostredím. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva. Víziou obce Jenkovce je:

Jenkovce budú otvorenou a bezpečnou obcou, ktorá bude cieľavedomým a rozvážnym rozvojom zabezpečovať zvyšovanie kvality života jej obyvateľov prostredníctvom poskytovania kvalitných verejných služieb, úspešnou realizáciou regionálnych politík, rozumným využívaním verejných a súkromných investícií a podporou rozvoja ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti hospodárstva. Výsledkom tohto prístupu budú obyvatelia s pozitívnym vzťahom k obci, ktorí v nej radi bývajú.

V procese prípravy stratégie je pre presnejšie potreby programového obdobia 2016-2025 vhodné stanoviť strategický cieľ, ktorý povedie k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce Jenkovce. Globálnym strategickým cieľom obce je:

Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre udržanie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v rokoch 2006-2015. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na

národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup a vzájomnú informovanosť jednotlivých subjektov.

Účelom PRO v strategickej časti je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

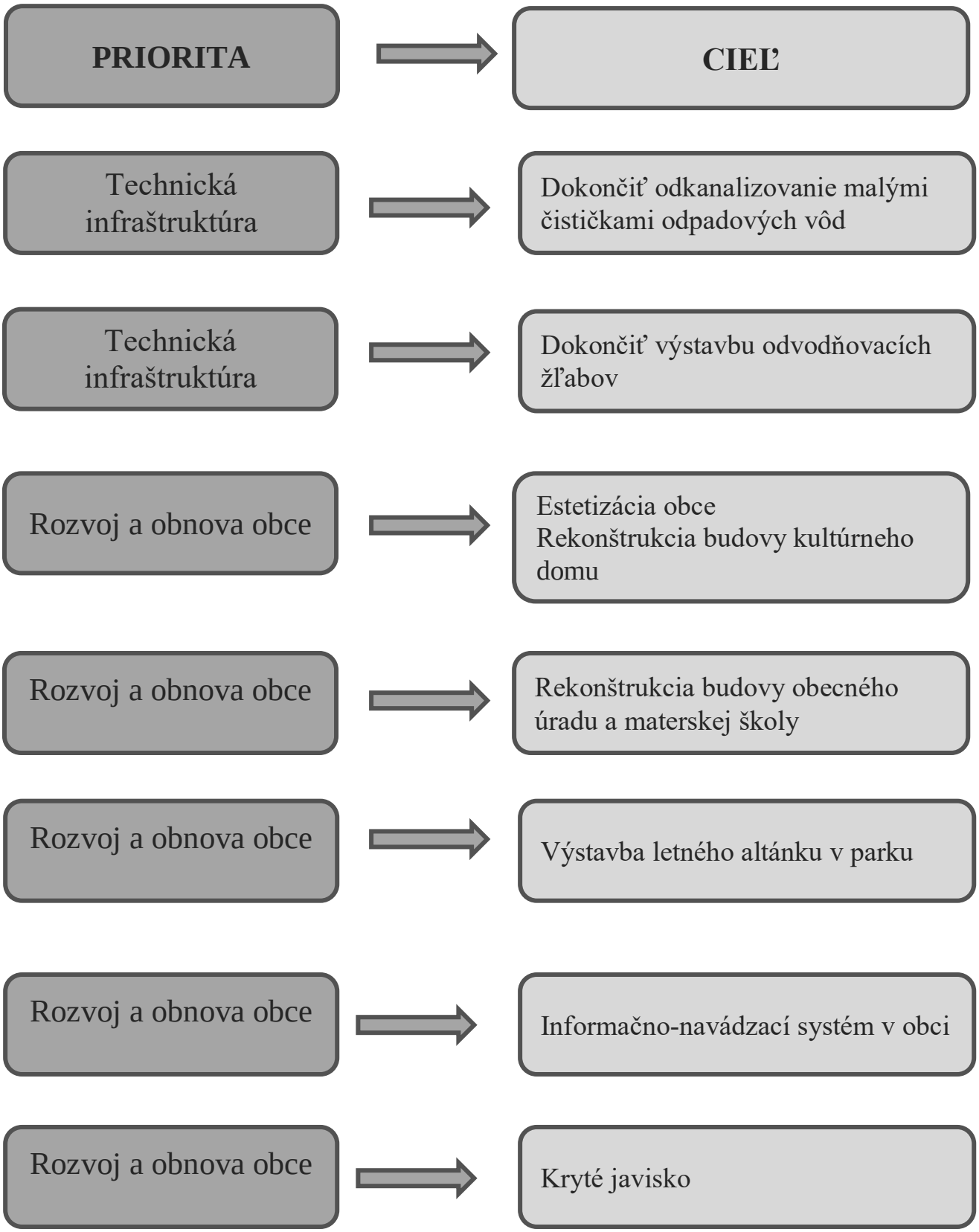

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja. Strategickým cieľom rozvoja je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre udržanie ekonomickej výkonnosti a zvýšenie jej konkurencieschopnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

PRIORITA: Technická infraštruktúra OPATRENIE: Kanalizácia AKTIVITA: Odkanalizovanie malými čističkami odpadových vôd	Zníži sa negatívny dopad na životné prostredie. Súčasný stav- MČOV sú inštalované v 46 domácnostiach a v niektorých verejných budovách. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie. 1. etapa- napojenie 40 domácností 2. etapa – napojenie zvyšných domácností

PRIORITA: Technická infraštruktúra OPATRENIE: Odvodňovací systém AKTIVITA: Dostavba odvodňovacích žľabov a peších chodníkov	Zefektívni odvodňovanie, zníži riziko škôd pri prietržiach, prispeje k zvýšeniu bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky, zlepší celkový vzhľad obce. Súčasný stav- nové rigoly sú vybudovane na asi 40% percentách popri hlavnej ceste ÚLOHY: 1. etapa- dobudovanie na zvyšnom úseku pri hlavnej ceste, cca 1km 2. etapa- ulica sme Nižné Nemecké, cca 2,4km

PRIORITA: Rozvoj a obnova obce OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra AKTIVITA: Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu	Viac kultúrnych podujatí, potenciál získania peňažných prostriedkov z prenájmu atraktívnejších priestorov, skrášlenie vzhľadu centra obce. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie.

PRIORITA: Rozvoj a obnova obce OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra AKTIVITA: Rekonštrukcia budovy obecného úradu a materskej školy	Tieto budovy sú udržiavané, ale potrebujú už väčšie investície- nové zastrešenie a výmenu kúrenia, aby ich bolo možné udržiavať v technicky priaznivom stave dlhodobo. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie.

PRIORITA: Rozvoj a obnova obce OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra AKTIVITA: Výstavba letného altánku v parku	Historický park je pravidelne využívaný na podujatia organizované obce, je vhodný na trávenie voľného času obyvateľov, ale chýba tu priestor na posedenie. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie.

PRIORITA: Rozvoj a obnova obce OPATRENIE: Informačno-navádzací systém v obci AKTIVITA: Osadenie zariadení všeobecného a turistického označenia	V obci chýbajú zariadenia informačného charakteru zamerané na cestovný ruch a upozornenie návštevníkov na zaujímavosti nachádzajúce sa v obci a jej okolí. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie. Osadenie uvítacích tabúľ, informačných skriniek a informačných kioskov.

PRIORITA: Rozvoj a obnova obce OPATRENIE: Kryté javisko AKTIVITA:Výstavba krytého javiska určeného pre rôzne kultúrno-spoločenské, folklórne a hudobné akcie	V obci sa pravidelne organizujú kultúrno-spoločenské, folklórne a hudobné akcie napr. Deň matiek, Deň otcov, obecné oslavy, rockový festival. Výstavba krytého javiska prispeje ku kvalite týchto aktivít. ÚLOHY: Vypracovanie projektovej dokumentácie. Realizácia stavby pódia s v dvoma postrannými schodiskami.

REALIZAČNÁ ČASŤ

Vypracovaním Plánu rozvoja obce Jenkovce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania.

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie rozvojových aktivít strategického dokumentu, napomáha zisťovať proces napĺňania jednotlivých cieľov a rozvojových aktivít programu rozvoja obce.

Inštitucionálne a organizačné parametre definuje zákon NR SR č.369/1990Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Do procesu zabezpečenia realizácie jednotlivých opatrení vstupujú štyri organizačné zložky:

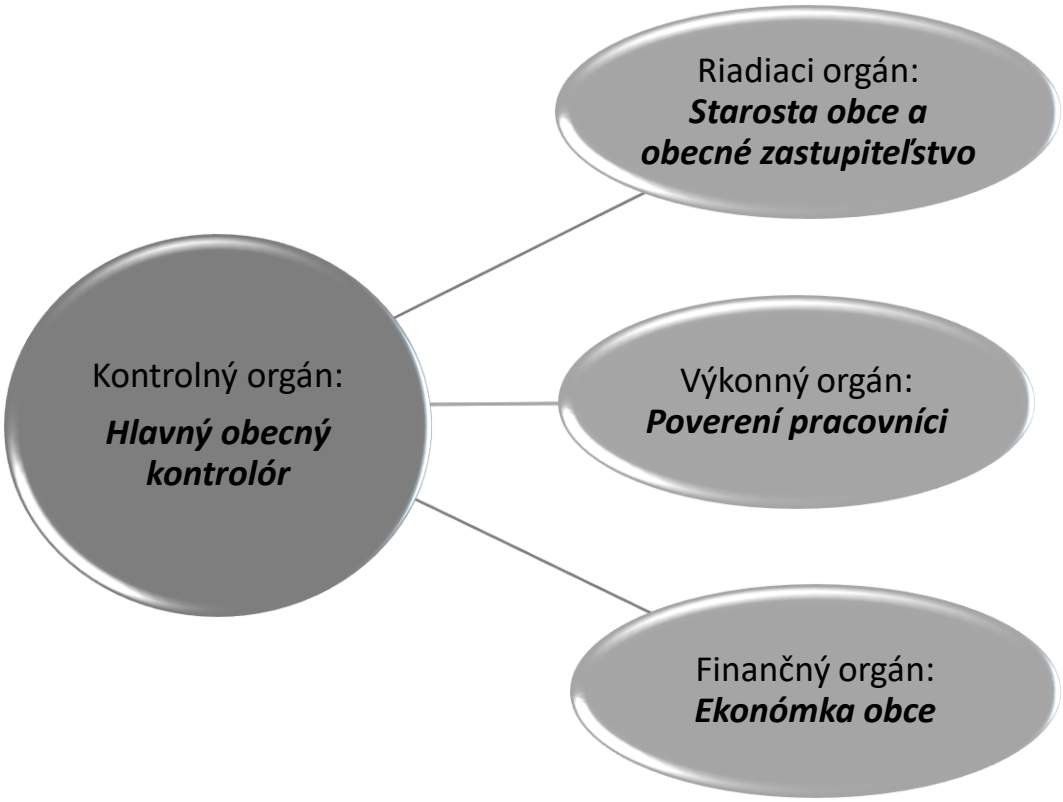

Harmonogram realizácia predstavuje časové obdobie, ktoré je potrebné na kvalitnú realizáciu jednotlivých zámerov.

Tab. č.20 Plánovaný harmonogram realizácie aktivít

AKTIVITA: Odkanalizovanie malými čističkami odpadových vôd	*Doba realizácie:* Do roku 2017
AKTIVITA: Dostavba odvodňovacích žľabov a peších chodníkov	*Doba realizácie:* Do roku 2018
AKTIVITA: Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu	*Doba realizácie:* Do roku 2020
AKTIVITA: Rekonštrukcia budovy obecného úradu a materskej školy	*Doba realizácie:* Do roku 2020
AKTIVITA: Výstavba letného altánku v parku	*Doba realizácie:* Do roku 2017
AKTIVITA: Osadenie zariadení všeobecného a turistického označenia	*Doba realizácie:* Do roku 2020
AKTIVITA: Výstavba krytého javiska určeného pre rôzne kultúrno-spoločenské akcie	*Doba realizácie:* Do roku 2020

Program rozvoja obce je živý dokument. Bude sa sledovať plnenie jeho cieľov, realizované a pripravované aktivity ako aj dopad implementácie PRO na život obyvateľov a celkový chod obce. Preto je potrebné vypracovať metodiku a určiť sledované ukazovatele, ako aj stanoviť ľudí zodpovedných za tento proces. Monitoring plnenia PRO bude zahŕňať tieto aktivity:

- Hodnotenie napĺňania cieľov- raz ročne
- Hodnotenie dosiahnutých výsledkov – po zrealizovaní jednotlivých aktivít
- Vyhodnotenie dopadov na obyvateľov a obec ako celok

Výstupom hodnotiaceho procesu budú monitorovacie správy sledujúce tieto ukazovatele:

- Pripravené investičné aktivity v obci
- Zrealizované investičné aktivity v obci
- Získané finančné prostriedky z externých zdrojov
- Vynaložené finančné prostriedky z interných zdrojov
- Miera dopadu na život občanov
- Miera zviditeľnenia sa obce v regióne
- Miera aktivity a zapojenia sa občanov a miestnych podnikateľských aj nepodnikateľských subjektov

FINANČNÁ ČASŤ

Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

Na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- štátneho rozpočtu,

- štátnych fondov – dotácie,

- rozpočtu samosprávnych krajov,

- rozpočtu obcí – vlastné prostriedky,

- prostriedky fyzických osôb - sponzorský príspevok alebo dar,

- prostriedky iných právnických osôb - sponzorský príspevok alebo dar,

- úvery domácich bánk,

- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov.

V monitorovacom období 2014 - 2020 budú finančné prostriedky na projekty prideľované zo šiestich operačných programov:

1. **Operačný program Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia** zastrešuje oblasť zamestnanosti a sociálnej inklúzie, oblasť sociálna a oblasť vzdelávania. Riadiacim orgánom je Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR.
2. **Operačný program Kvalita životného prostredia** zastrešuje oblasť využívania prírodných zdrojov, oblasť ochrany pred povodňami, oblasť riadenia rizík odolnosti proti katastrofám a oblasť nízko uhlíkového hospodárstva. Riadiacim orgánom je Ministerstvo životného prostredia SR.
3. **Operačný program Výskum a inovácie** Riadiacim orgánom je Ministerstvo školstva, vedy , výskumu a športu SR.

4. **Operačný program Integrovaná infraštruktúra** zastrešuje oblasť železničnej, cestnej, vodnej a verejnej osobnej dopravy a oblasť informatizácie spoločnosti. Riadiacim orgánom je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.
5. **Integrovaný regionálny operačný program** Riadiacim orgánom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.
6. **Operačný program Efektívna verejná správa** Riadiacim orgánom je MV SR.

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Technická infraštruktúra	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Kanalizácia							
AKTIVITA: Odkanalizovanie malými čističkami odpadových vôd	200.000		Enviromantálny fond 90%		10%		

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Technická infraštruktúra	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Odvodňovací systém							
AKTIVITA: Dostavba odvodňovacích žľabov a peších chodníkov	250.000		225.000		25.000		

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Rozvoj a obnova obce	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra							
AKTIVITA: **Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu**							

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Rozvoj a obnova obce	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra							
AKTIVITA: **Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu**							

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Rozvoj a obnova obce	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra							
AKTIVITA: **Výstavba letného altánku v parku**							

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Rozvoj a obnova obce	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra							
AKTIVITA: Osadenie zariadení všeobecného a turistického označenia							

Viaczdrojové financovanie							
PRIORITA: Rozvoj a obnova obce	**Celkové náklady**	**Verejné zdroje**					**Súkromné zdroje**
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
OPATRENIE: Estetizácia a sociálna infraštruktúra							
AKTIVITA: Výstavba krytého javiska určeného pre rôzne kultúrno-spoločenské akcie							

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

MČOV – malá čistička odpadových vôd
ŽP- životné prostredie
OP- operačný program
k.ú.- katastrálne územie
soc. – sociálny
EÚ – Európska únia